

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/79/2018
Identifikačné číslo spisu: 8015200729
Dátum vydania rozhodnutia: 12.12.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8015200729.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu U. W., bytom XX-L. I. XX, XX-XXX W., Poľská republika, právne zastúpeného V4 Legal, s. r. o., so sídlom v Žiline, Tvrdého 4, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta 8, v konaní o správnej žalobe opomenutého účastníka, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 15Scud/1/2015-73 z 29.03.2018, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a .

Kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 15Scud/1/2015-73 z 29.03.2018 súd žalobu odmietol.

2. V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že správny orgán so žalobcom ako účastníkom správneho konania konal, prvostupňové rozhodnutie pobočky žalovanej zo dňa 03.04.2013 č. 2623-61/2013-SK bolo žalobcovi doručované a rozhodnutie bolo prevzaté osobou, ktorá bola ochotná zásielku prevziať. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9Sžsk/1/2017 zo dňa 17.12.2017, ktorým bolo zrušené skoršie rozhodnutie krajského súdu v tejto veci vyplýva, že rozhodnutie žalovanej zo dňa 03.04.2013 o tom, že žalobcovi bolo zrušené povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňa 01.08.2012 nie je rozhodnutím, ktoré by sa v zmysle § 212 ods. 3 Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“ alebo „zákon o sociálnom poistení“) doručovalo povinne do vlastných rúk, keďže ide o rozhodovanie podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 Zákona o sociálnom poistení. Najvyšší súd tak vyslovil, že toto rozhodnutie žalovanej bolo žalobcovi doručované žalovanou v súlade so zákonom aj vtedy, ak ho prevzala iná osoba, čo je preukázané. V tomto konaní žalobca nespĺnil zákonné podmienky na to, aby súd mohol postupovať podľa § 179 ods. 1 SSP (analog. § 250b ods. 2 OSP) a uložiť žalovanému správne orgánu povinnosť doručiť rozhodnutie. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca nespĺňa

definíciu opomenutého účastníka, krajský súd žalobu zamietol.

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť žalobca, ktorý má za to, že napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím o poistnom, ktoré sa podľa § 212 ods. 3 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení doručuje účastníkom konania do vlastných rúk. Žalobca zdôrazňuje, že žalovaná v spolupráci s príslušnou sociálnou poisťovňou Poľskej republiky rozhodovali postupom, stanoveným európskou legislatívou, majúcou prednosť pred vnútroštátnou legislatívou. Postup žalovaného v predmetnej veci, kedy doručil žalobcovi napadnuté rozhodnutie zákonom odporujúcim spôsobom má zásadný vplyv na základné práva a slobody žalobcu. Ako osoba priamo zúčastnená v procese určenia uplatniteľnej legislatívy žalobca nemá takmer žiadnu účinnú právnu možnosť ovplyvniť toto konanie príslušných inštitúcií sociálneho poistenia. Výsledok takéhoto postupu má však možnosť napadnúť v konaní o podanom odvolaní proti riadne doručenému rozhodnutiu správneho orgánu. Žalobca má za to, že zmyslom vykonávacieho nariadenia nie je len určenie predbežne uplatniteľnej legislatívy, ale aj zabezpečenie možnosti účinnej obrany dotknutej osoby proti rozhodnutiu o tom, ktoré právne predpisy sa na ňu uplatňujú. Doručenie rozhodnutí v správnom konaní má vplyv na splnenie procesných podmienok odvolacieho konania a žalobca má za to, že v uvedenom prípade sa nemohol voči napadnutému rozhodnutiu účinne odvolať, nakoľko mu ani nezačala plynúť lehota na podanie odvolania. Žalobca má za to, že jediným možným zákonným riešením ako sa brániť proti nesprávnemu postupu žalovaného bol postup podľa § 179 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) a vzhľadom na uvedené navrhuje, aby kasačný súd uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15Scud/1/2015 z 29.03.2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a súčasne aby odložil vykonateľnosť rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník zo dňa 03.04.2013 č. 2623-61/2013-SK.

4. Ku kasačnej sťažnosti žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá považuje uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 15Scud/1/2015-73 z 29.03.2018 za vecne správne. Ustanovenie § 212 ods. 3 zákona o sociálnom poistení taxatívnym výpočtom určuje, na ktoré prípady sa vzťahuje doručovanie rozhodnutí do vlastných rúk. Ak by bolo povinnosťou prvostupňového orgánu a žalovanej doručovať aj rozhodnutie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia do vlastných rúk, musela by byť táto povinnosť v zákone priamo zakotvená. Tieto rozhodnutia sa však neoznamujú doručením rozhodnutia do vlastných rúk. Sociálna poisťovňa, pobočka Košice so žalobcom konala ako s účastníkom administratívneho konania a doručovala mu aj označené rozhodnutie na známu adresu v cudzine. Možnosť aplikácie právneho režimu uvedeného v ustanovení § 179 ods. 1 SSP predpokladá taký procesný stav v administratívnom konaní, v ktorom správny orgán nepovažuje dotknutý subjekt za účastníka konania, nekoná s ním a ani mu nedoručí svoje rozhodnutie. Žalovaná tiež opätovne poukazuje na skutočnosť, že proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník č. 2623-61/2013-SK z 03.04.2013 podal zamestnávateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie, pričom žalovaná v odvolacom konaní vydala rozhodnutie č. 29164-2/2013-BA z 01.07.2013, ktorým z dôvodu formálneho nedostatku zmenila výrok prvostupňového rozhodnutia a v ostatnom predmetné rozhodnutie potvrdila. Žalobca mal možnosť podať žalobu proti odvolaciemu rozhodnutiu, avšak túto možnosť nevyužil. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaná navrhuje, aby odvolací súd uznesenie krajského súdu ako vecne správne potvrdil. K návrhu žalobcu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník č. 2623-61/2013-SK z 03.04.2013 poukázala žalovaná na skutočnosť, že predmetné rozhodnutie nemá vykonateľný obsah, t. j. nezaväzuje žalobcu, aby niečo vykonal, niečo znášal alebo sa niečoho zdržal, teda žalobcu nezaväzuje k splneniu povinnosti, ktoré je možné nútene vymáhať formou exekúcie. Žalovaná tiež zdôrazňuje, že podľa oznámenia poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ďalej len „ZUS“) z 02.01.2013 ZUS určila, že žalobca podlieha od 01.08.2012 do 30.11.2012 právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky. Vzhľadom na to, že Sociálna poisťovňa ako inštitúcia dotknutého členského štátu toto určenie nenamietala, stalo sa definitívnym.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) napadnuté uznesenie krajského súdu preskúmal bez pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu bola podaná nedôvodne a preto je potrebné kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú

zamietnuť.

6. Podľa § 212 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

7. Podľa § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia:

- a) nepriznaní dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- b) uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- c) poisťnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie, 1) o uložení pokuty a penále,
- d) prerušení konania,
- e) zastavení konania.

8. Podľa § 179 ods. 1 SSP ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len „opomenutý účastník“), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

9. Podľa § 179 ods. 7 SSP ak sa správny súd nestotožní s tvrdením opomenutého účastníka, vo veci ďalej koná.

10. Podľa § 98 ods. 1 písm. e/ SSP správy súd odmietne žalobu, ak bola podaná zjavne neoprávnenou osobou.

11. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

12. Žalobca sa žalobou opomenutého účastníka domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť doručiť mu rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Svidník č. 2623-61/2013-SK zo dňa 03.04.2013 v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu. Mal za to, že keďže správny orgán nedoručoval predmetné rozhodnutie do vlastných rúk, žalobca je opomenutým účastníkom podľa § 179 ods. 1 SSP.

13. Otázkou, či žalobcovi bolo rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník zo dňa 03.04.2013 č. 2623-61/2013-SK doručované nezákonne sa v prejednávanej veci zaoberal už Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 9Sžsk/1/2017 z 13.12.2017. Kasačný súd považuje za nadbytočné a pre konanie nehospodárne opätovne opakovať dôvody, ktoré uviedol už v uznesení sp. zn. 9Sžsk/1/2017 z 13.12.2017. Tieto sú účastníkom známe a na ne súd odkazuje aj v tomto rozhodnutí, preto na tomto mieste iba v stručnosti poukáže na skutočnosť, že rozhodnutie zo dňa 03.04.2013 nie je v zmysle § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. potrebné doručovať do vlastných rúk, keďže ide o rozhodnutie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia, nie rozhodnutie o poisťnom. Uvedené bolo žalobcovi doručované v súlade so zákonom aj vtedy, ak ho prevzala iná osoba, ochotná odovzdať ho žalobcovi. Žalovaná ako aj jej pobočka v prvom stupni so žalobcom konala a rozhodnutie mu riadne doručila, preto ho nie je možné považovať za opomenutého účastníka podľa § 179 ods. 1 SSP.

14. Žalobca v kasačnej sťažnosti zdôrazňoval zmysel vykonávacieho nariadenia, k čomu je potrebné uviesť, že tento účel sa prejednávanej veci nemôže žiadnym spôsobom dotýkať. Vykonávacie nariadenie určuje pravidlá koordinácie vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia v rámci Európskej únie, nijak nesúvisí s procesnými predpismi aplikovanými vo vnútroštátnom súdnom konaní. Žalobca mal možnosť, pokiaľ sa cítil rozhodnutím pobočky žalovanej ukrátený na svojich právach, domáhať sa nápravy či už v odvolacom správnom konaní ako aj podaním správnej žaloby proti druhostupňovému rozhodnutiu žalovanej. Ak tak však neučinil, skutočnosť, že opomenul včas sa domáhať svojich práv správnou žalobou nemožno zhojiť podaním žaloby opomenutého účastníka. Žalobca tiež nie je ukrátený

tým, že sa naňho nevzťahujú žiadne predpisy sociálneho zabezpečenia, keďže ako uviedla žalovaná, vzťahuje sa naňho legislatíva Poľskej republiky.

15. Po ustálení právneho názoru, že žalobca nie je opomenutým účastníkom, správny súd odmietol žalobu ako neprípustnú. Aj s týmto názorom krajského súdu je potrebné stotožniť sa s poukazom na § 98 ods. 1 písm. e/ SSP.

16. Vzhľadom na uvedené dôvody považoval kasačný súd kasačnú sťažnosť za nedôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

17. Kasačný súd zároveň rozhodol, že kasačnej sťažnosti neprizná odkladný účinok, nakoľko preskúmaním spisového materiálu nedospel k záveru, že by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila žalobcovi závažná ujma. Odmietnutie oneskorene podanej žaloby sa nijakým spôsobom nemôže dotknúť hmotných práv žalobcu.

18. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže žalobca v tomto konaní nebol úspešný a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

19. Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.